

Порядок застосування протитанкового гранатомету ближньої дії 84-мм "CARL GUSTAV"

«Carl Gustav» — шведський ручний протитанковий гранатомет, виробництва компанії Saab Bofors Dynamics, що перебуває на озброєнні Збройних сил Швеції, США, України та в арміях багатьох інших країнах. «Carl Gustav» є одним з найкращих зразків зброї цього класу у світі, призначений для боротьби з бронетанковою технікою, знищення живої сили противника, що перебуває в легких укриттях, на вогневих позиціях, а також для створення димових завіс і освітлення місцевості. Гранатомет «Carl Gustav» прекрасно зарекомендував себе у складних умовах як потужний і універсальний бойовий інструмент піхоти, що безперервно модернізується для задоволення потреб своїх користувачів.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів: військовозобов'язаних та військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників, здобувачів вищої освіти, науковців, вчителів загально-освітніх шкіл, які викладають предмет «Захист України», викладачів вищих навчальних закладів тощо. Стане в нагоді під час підготовки військовослужбовців Збройних Сил України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Служби безпеки України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

КОМАНДУВАННЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
обмежень для розповсюдження немає

ПОРЯДОК
ЗАСТОСУВАННЯ
ПРОТИТАНКОВОГО
ГРАНАТОМЕТУ
БЛИЖНЬОЇ ДІЇ 84-ММ
«CARL GUSTAV»

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2022

УДК 358.116

П 60

Укладач:

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Гуманітарного навчально-наукового інституту Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.

Порядок застосування протитанкового гранатомету ближньої дії 84-мм П 60 «CARL GUSTAV». — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. — 56 с.

ISBN 978-611-01-2702-8

«Carl Gustav» — шведський ручний протитанковий гранатомет, виробництва компанії Saab Bofors Dynamics, що перебуває на озброєнні Збройних сил Швеції, США, України та в арміях багатьох інших країнах. «Carl Gustav» є одним з найкращих зразків зброї цього класу у світі, призначений для боротьби з бронетанковою технікою, знищення живої сили противника, що перебуває в легких укриттях, на вогневих позиціях, а також для створення димових завіс і освітлення місцевості. Гранатомет «Carl Gustav» прекрасно зарекомендував себе у складних умовах як потужний і універсальний бойовий інструмент піхоти, що безперервно модернізується для задоволення потреб своїх користувачів.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів: військово-зобов'язаних та військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників, здобувачів вищої освіти, науковців, вчителів загально-освітніх шкіл, які викладають предмет «Захист України», викладачів вищих навчальних закладів тощо. Стане в нагоді під час підготовки військовослужбовців Збройних Сил України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Служби безпеки України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

ISBN 978-611-01-2702-8

© «Центр учбової літератури», 2022.

ЗМІСТ

ПРОТИТАНКОВИЙ ГРАНАТОМЕТ БЛИЖНЬОЇ ДІЇ 84-ММ "CARL GUSTAV"	3
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ВСТУП.....	4
ТЕХНІЧНІ ДАНІ	4
СКОРОЧЕННЯ.....	4
ОСНОВНІ НАВИЧКИ	5
1. ХАРАКТЕРИСТИКИ, ОПИС, ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ, БОСПРИПАСИ, РОЗБИРАННЯ, ЗБИРАННЯ ТА ЧИЩЕННЯ.....	5
2. ПОЛОЖЕННЯ ДЛЯ СТРІЛЬБИ – ЗАРЯДЖАННЯ І РОЗРЯДЖАННЯ.....	16
3. ВИКОРИСТАННЯ ПРИЦЕЛІВ І НАВЕДЕННЯ ЗА СТАЦІОНАРНИМИ І ЦІЛЯМИ, ЩО РУХАЮТЬСЯ.....	25
4. ОСНОВНИЙ МЕХАНІЗМ, ТРЕНУВАННЯ ПО СТРІЛЬБИ І ОСІЧКАМ	34
5. ВИВІРКА ОПТИЧНОГО І ЗАЛІЗНОГО ПРИЦЕЛІВ	37
6. ПІДКАЛІБРОВИЙ ТРЕНУВАЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ – FFV 553 ПРИМІТКИ ДЛЯ ІНСТРУКТОРА	40
7. КЕРІВНИЦТВО З ТРАНСПОРТУВАННЯ І ВИБОРУ ПРОТИТАНКОВИХ ВОГНЕВИХ.....	46
8. ОСКОЛОЧНО-ФУГАСНИЙ СНАРЯД ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, 84 ММ, НЕДР FFV 502	53

**ПРОТИТАНКОВИЙ ГРАНАТОМЕТ БЛИЖНЬОЇ ДІЇ
84-ММ "CARL GUSTAV"**

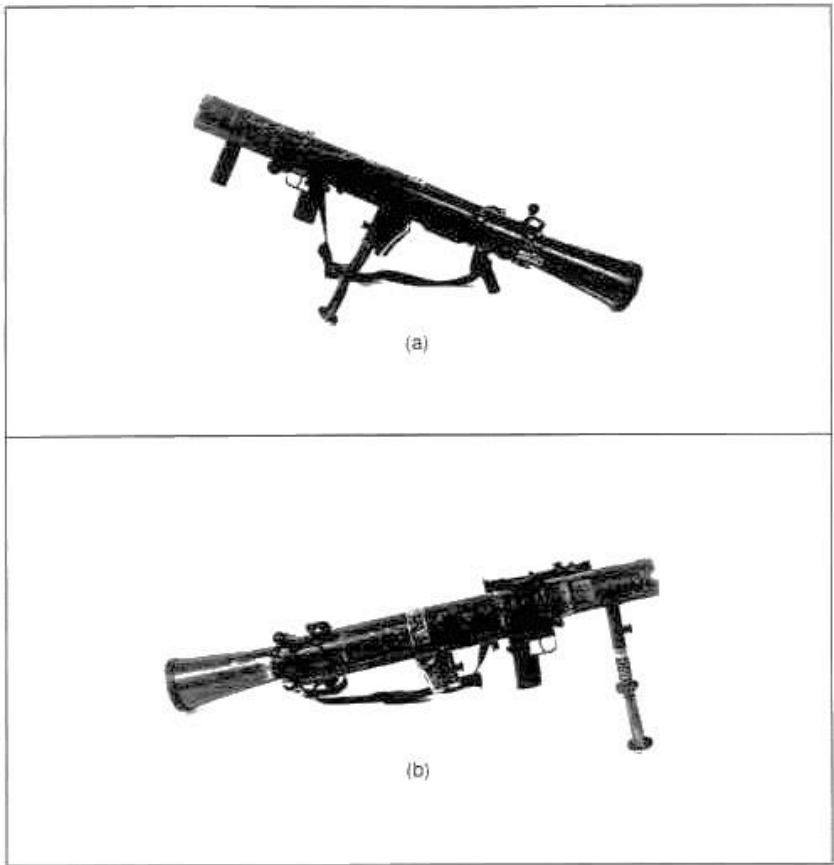

Рисунок 1.1 - Передня рукоятка SRAAW(M) (a) стара схема та (b) нова схема

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ВСТУП

Ця публікація містить навчальні матеріали протитанкового гранатомету ближньої дії (середньої) (SRAAW(M)) для використання командирами розрахунків та інструкторами зі стрілецької зброї. Це дозволяє інструкторам навчати навичкам технічного обслуговування, застосування та стрільби, необхідним для досягнення експлуатаційних стандартів у будь-яких умовах.

ТЕХНІЧНІ ДАНІ

1. Калібр – 84мм.
2. Вага:
  - a. у комплекті з кріпленням та оптичним прицілом – 16,35 кг;
  - b. у комплекті з обладнанням, інструментами, гарматною дошкою та гарматним чохлам (брзент) – 30 кг.
3. Напрямок нарізів – правий.
4. Тип прицілу - оптичний та підсвічений (залізо, пофарбоване фосфором).
5. Прицільна дальність – 700 м.
6. Система роботи – заряджання із казенної частини.
7. Початкова швидкість ракети - 310 м/с для HEAT RAP FFV 551 та TP RAP FFV 552 та 230 м/с для HEDP FFV 502.

СКОРОЧЕННЯ

1. Наступні скорочення мають особливе значення для цього посібника:
  - a. МРІ - середня точка удару,
  - b. м/с - метри за секунду,
  - c. FFV – об'єднана фабрика Verken,
  - d. ББМ - бойова броньована машина
  - e. кг – кілограм,
  - f. SRAAW(M) - Протитанкова зброя ближньої дії (середня),
  - g. ОБТ – основний бойовий танк,
  - h. гексоген - циклоніт циклотримомтилентринітрамін (вибухова речовина),
  - i. тетрил - тринірофенілметил-нітрамін (вибухова речовина),

- j. тротил - тринітротолуол (вибухова речовина),
- к. октоген - гомоциклоніт циклотетраметилентетранітрамін (вибухова речовина),
- l. SCTD - Підкаліберний тренувальний пристрій.

ОСНОВНІ НАВИЧКИ

1. ХАРАКТЕРИСТИКИ, ОПИС, ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ, БОЄПРИПАСИ, РОЗБИРАННЯ, ЗБИРАННЯ ТА ЧИЩЕННЯ

1. 84-мм SRAAW(M) заряджається із казенної частини та стріляє ударними зарядами. Віддачі немає, тому що тиск газу, що виходить через трубку Вентурі, врівноважує сили віддачі. Зброя керується плечем і може вести вогонь із будь-якої зі звичайних вогневих позицій. Він здатний вивести з ладу або знищити будь-яку відому ББМ при попаданні до вразливої зони.

2. Система МЗ «Carl Gustav» є основним взводним протитанковим знаряддям через свою легку вагу. Він здатний витримувати умови Арктики, тропіків та пустелі.

3. Характеристики.

a. Його основними характеристиками є точність та проникна здатність. Оптичний приціл, механічний та нічний приціл дозволяють зберігати точність за помірно несприятливих погодних та світлових умов.

b. Максимальна дальність 700 метрів. Максимальна ефективна дальність стрільби по нерухомій цілі становить 500 метрів, а по цілі, що рухається, — 400 метрів.

c. Хоча його основна роль - протитанкова зброя, знаряддя можна використовувати проти будівель, вогневих точок та польової оборони.

d. Гранатомет важить 16,35 кг, і його може переносити та стріляти одна людина, №1. №2 допомагає у зарядженні та несе боєприпаси.

e. З цим гранатометом використовуються чотири типи прицілів:

- (1) прицільні пристрої, прикріплені до зброї,
- (2) FFV 556 - блок оптичного прицілу,
- (3) приціли, що світяться, пофарбовані фосфором, (4) PVS 502 – приціл нічного бачення.

f. Оскільки зброя безвідкатна, гранатомет виробляє в момент пострілу виразний спалах і вибух ззаду. Небезпечна зона тягнеться на 30 метрів та під кутом 45 градусів по флангу на лінії вогню. Ця зона має бути вільна від будь-яких військ,

техніки чи перешкод у момент стрільби. При розміщенні зброї необхідно розуміти, що дуга вогню визначатиме загальну площу зворотного пострілу. З гранатомета можна стріляти з лісної місцевості, якщо у зоні зворотного пострілу немає серйозних перешкод.

г. Зброя має два підкаліберні пристрої: FFV 553, що стріляє трасуючими снарядами калібру 7,62 мм, і FFV 480, що стріляє трасуючими снарядами калібру 6,5 мм.

h. Максимальна скорострільність складає п'ять пострілів за хвилину для HEAT RAP та TP RAP Round.

Рисунок 1.2 - 84-мм протитанковий гранатомет ближньої дії (середня)

4. **Запобіжні заходи** виконуються таким чином:

- a. зведіть зброю, зсунувши важіль зведення вперед у бік пістолетної рукоятки;
- b. переведіть запобіжник у положення "БЕЗПЕЧНО";
- c. посуňte ручку блокування Вентурі вперед і підніміть важіль Вентурі, відкриваючи затвор;
- d. візуально огляньте патронник, щоб переконатися, що він чистий, проте не засовуйте руку в казенну частину через можливість займання пороху;
- e. візуально огляньте трубку Вентурі;

f. ослабте пружини, закривши затвор. Для цього натисніть на важіль Вентурі та натисніть ручку блокування Вентурі назад, щоб переконатися, що вона повністю заблокована;

g. переведіть запобіжник у положення «ВОГОНЬ» та увімкніть спусковий механізм.

5. **Розпізнавання боєприпасів.** 84-мм снаряд складається зі снаряда та металевого заряду в гільзі.

Рисунок 1.3 - Розпізнавання боєприпасів

a. HEAT RAP FFV 551 (осколково-фугасний протитанковий реактивний снаряд). Патрон FFV 551 має чорний колір та маркування по трафарету жовтого кольору. Він призначений для використання проти всіх типів бойових броньованих машин (ББМ), у тому числі оснащених захисними пристроями, такими як борти. Допоміжний ракетний двигун дозволяє снаряду мати настільну траєкторію та

Книги, які можуть вас зацікавити

Порядок застосування підрозділів протитанкових ракетних комплексів "Javelin FGM-148"

Керівництво зі стрілецької справи до 73-мм станкового протитанкового гранатомета (СПГ-9М)

Інструкція з експлуатації автоматичного гранатомету Mk 19 (M3)

Керівництво оператора по експлуатації 40мм високоточним ручним протитанковим гранатометом «PSRL-1» AIRTRONIC USA PRG-7

Керівництво зі стрілецької справи до реактивної протитанкової гранати "РПГ-18"

Настанова зі стрілецької справи до 30-мм автоматичного гранатомету на станку "АГС-17"

[Перейти на сайт →](#)